

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Ex Gaius mandauit statuam suam erigi in templo. ca. Ixiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia Libri

et ipsa die voluit liberare agrippam, sed dis-
suasum est ei: ne videretur facta tiberij sub-
ro in irritum velle reuocare. Postea per aliquot
dies liberauit eum et sublimauit eum, et dedit
ei duas tetrarchias, scilicet tetrarchiam phi-
lippis: que erat tetrarchia ituree et traconitidis
regionis, et tetrarchiam lisani que erat tetrar-
chia abiline, et imposuit ei diademam, et subli-
matum in regem remisit in iudeam, et inuide-
runt ei omnes propinqui eius, etiam soror eius
herodias: que miserata fuit infelici modo in-
uidit felici, precipue quia habebat nomen re-
gis, quia vir suus erat maior natus filius ma-
gno herodis: et nunquam meruit appellari: sed
tetrarcha. Persuadebat itaque viro suo die
in diem ut iret in thomas, et satageret omnibus
modis ut sibi compararet nomen regis. At
ille malebat esse in ocio: quia opulentus erat:
vnde sepe vxor exasperata dicebat: Pericula
opes tue: quia magis diligis opes quam hono-
res. Tandem victus instantia vxoris iussit ad-
gatum cum magno apparatu: et ipsa cum eo,
et inuenerunt gatum batis. Herodes autem
agrippa qui presenserat quod non pro bono suo
essent: disposuit ire post eos, sed permisit nun-
cium quendam familiarem suum et amicissimum
gato: per quem direxit epistolam gato
in qua continebatur, quia herodes tetrarcha
etiam viuente tiberio firmauerat amicitiam
cum rege parthorum: ut esset rebellis roma-
no imperio, et in argumentum huius rei sig-
nificauerat ei: quia in ciuitatibus suis habebat
arma que sufficerent septuaginta milibus ar-
matoz.

Et gatus mandauit statuam suam
erigi in templo,

Capitulum LXIII.

Quoq; venisset

herodes tetrarcha et herodias
vxor sua ad gatum: et satis honori-
fice accepisset eos, superuenit nuncius hero-
dis agrippe: et porrexit epistolam gato ex parte
herodis agrippe. Perlecta epistola: gatus quia
si alitudo recipiens cepit inquirere de statu he-
rodis tetrarche, et inter cetera quesuit ab eo
vtrum in ciuitatibus suis tanta copia esset ar-
mozum quantum ipse audierat: et non negauit.
Et tunc credens gatus verum esse quod sig-
nificauerat ei herodes agrippa, relegauit eum
in exilium, vxori autem sue quia erat soror be-

rodus agrippe que maxime diligebat, dedit
libertatem redeundi ut haberet terram suam.
Ipsa autem comitata est virum in exilium de-
cens: quia non dimitteret eum in aduersis, cui
comunicauerat in prosperis, et deportati sunt
in exilium lugdunum: vbi postea miserabiliter
mortui sunt. Et dedit gatus galileam quam
habuerat herodes tetrarcha herodi agrippe:
et ista habuit tres tetrarchias. Fuit autem gatus
in initio imperij sui per biennium satis mansue-
tus, postea euasit cor eius in elationem, et
in tantam prorupit vesaniam: ut ab vniuersis
hominibus impugni sui vellet colere tanquam deus:
et dicebat se fratrem esse iouis. Unde etiam fi-
liam vnicam quam habuit ponebat inter gen-
tium iouis: ut ita quasi communis vtrique vide-
retur: postquam egressa fuerat de genibus iouis.
Vixit ergo imaginem suam per vniuersum im-
perium suum ut omnes adorarent eum, et sic
fecerunt omnes exceptis iudeis. Unde etiam
in alexandria ciuitate orta esset seditio inter
iudeos et gentiles, et venisset vtraque pars ante
gatum ut discuteret controversiam, inter cete-
ras allegaciones quas habuerunt gentiles con-
tra iudeos obiecerunt eis: quia deum suum
quem comuniter omnes gentiles receperant
ipsi inhonorabant, quia imaginem gati no-
lebant adorare. Et tunc primo sciuit gatus,
quod iudei non adorabant imaginem suam. Signifi-
ficauit autem petronio presidi syrie: ut statuam
suam poneret in templo in hierusalem ut facilius
reciperent eam in circumsstantibus ciui-
tatibus. Quod si forte iudei reclamarent: colle-
ctis romanis legionibus intraret iudeam, et
nemini parceret manus eius. Collecto ergo exer-
citu intrauit petronius iudeam, et venerunt ad
eum iudei de hierusalem cum amicis hero-
dis agrippe: qui erant precordiales gato, et sup-
plicauerunt ei: ne ad hoc eos artaret quia pri-
us permitterent se occidi: et parabant iugum
ulos, et dicebant: quia nunquam amplius colerent
terram: ut sic inedia affecti morerent. Et tunc
spodit petronius: non de consilio suo se pro-
cessisse: sed non audebat resistere mandato im-
peratoris. Videns tamen quod grauem iacturam
curreret gatus si amitteret tributa totius iu-
dee, promisit quia opponeret se gato per eos,
et misit epistolam suam gato per viros honora-
tos ut desisteret ab hoc mandato. Quia cum
venissent ad gatum: non ausi sunt presentare
se spectui eius: sed accesserunt ad herodem

Scriptum apostolorum

agrippam ut subueniret iudeis: quia vna de
tetrarchijs suis, scilicet galilea in iudea erat.

De morte gaj imperatoris.

Capitulum LXXIII.

Hinc herodes i

uitauit gajum in crastino ut comederet cum eo. Et cum in crastino esset in conuiuio: ammiratus est delicias conuiuij. Et cepit memorari gajus quanta fuerat passus pro eo herodes, scilicet vincula tiberij: et alia multa, et precepit ei ut peteret quicquid vellet. At ille respondit ei sufficere sibi gratia suam. Et cum ille instaret ut aliquid peteret, petijt ne poneret statuam suam in templo in hierosolima. Et iratus est gajus. tamen confiderauit animositate agrippe, quia noluerat perdere opes vel honores: adqueiuit ei, et scripsit petronio in hunc modum. Si nondum posita est statua in templo: non est necesse ut ponatur. Et sic non est posita eius statua in templo. Postquam resipiscens gajus rescripsit petronio in hunc modum. Quia contempsisti mandatum imperatoris: et potius dilexisti munera iudeorum. elige tibi genus mortis quod vis ut descant omnes non esse tutum obulare mandato imperatoris. Sed deo peccante ita factum est ut prius audiret fama mortis eius quam vis deret nuncios huius legationis. Cum enim esset romae et rediret a ludis circensibus, consilio senatorum interfectus est a duobus, et orta est in ciuitate dissensio inter curiam et milites et populum. Curia dicebant senatores et viri consulares, id est, qui de genere consulum: vel digni ut fierent consules. Quia si viderant senatores se uicium imperatoris et incommoda que inde origerant reipublice: voluerunt penitus extirpare imperium imperatoris ab urbe: et voluerunt eam redigere ad antiquum statum: in quo erat ante iulium cesarem ut esset regimen ciuitatis in arbitrio consulum et senatorum. Contra milites et populus timentes auariciam senatorum: et amantes donatiua imperatorum: constituerunt imperatorem claudium auunculum gajum uisum mansuetum et piuum.

De eodem.

Capitulum LXXV.

Hinc venit he

rodes agrippa ad senatores du-
cens secum de nobiliores que erant
in curia: simulans se fauere parti eorum: cum habere

ret eos exosos propter mortem gajum. Consuluit ergo eis ut significaret claudio ne moueret scisma in ciuitate: sed desisteret ab hoc incepto. Et senatores rogauerunt herodem ut pergeret cum eis ad claudium. Et professus est se libenter fungi hac legatione. Et missus est ad claudium cum alijs. Et eis audientibus dixit ei quod dixerat coram senatoribus: quod uellet cladius desistere ab incepto. In aure autem dixit claudio ut non desisteret ab incepto, quia ipse satageret ut maior pars nobilium faueret parti eius. Et renouauit senatoribus quod nollet cladius desistere ab incepto: et cepit eis persuadere ne contraherent, quia non possent impedire. Et allicit quosdam: et tandem omnes. et ita sine contradictione factus est cladius imperator. Et ad persuasionem herodis agrippe omnes occisi sunt qui consenserant in mortem gajum. Et petijt ab eo herodes agrippa: ut decretum gajum de statua sua adoranda reuocaret in irritum: quia impium erat. Et adqueiuit ei et precepit ei ut epistole reuocationis per singulas ciuitates iudee ponerentur in loco eminenti ut viderentur ab omnibus.

Quomodo occiso iacobo voluit apprehendere petrum.

Capitulum LXXVI.

Istea voluit he

rodes accipere licentiam a claudio et redire ad patriam. et tunc claudio dedit ei quartam tetrarchiam, scilicet iudeam. et ita sublimatus redijt ad patriam. Et venit primo in iudeam: et honorifice susceptus est a iudeis: quia in multis inuenerat eos. Et cum apperesset dies azymorum venit in hierosolimam ante diem festum ut purificaretur: et mundus interesset diei festo. Et ante dies azymorum occidit iacobum fratrem iohannis. postea in diebus azymorum videns quia placeret iudeis apposuit ut apprehenderet et petrum. De iacobo autem refert clemens alexandrinus: quod cum detrusus esset in carcerem: nocte conuertit ad fidem custodem suum: et in crastino confessus est se esse christianum. Et cum ambo traherentur ad martyrium: dixit iacobo. Pater da mihi remissionem. At ille paru deliberans ait. Pax tibi. Et osculatus est eum: et simul ambo capite truncati sunt. Petrum autem apprehensum misit herodes in carcerem: quod in diebus